

Ministerie van Economische Zaken
Aan de directeur-generaal Energie, Telecom en Mededinging
De heer drs. M.E.P. Dierikx
Postbus 20101
500 EC DEN HAAG

Datum: 3 juni 2016
Ons kenmerk: 20160603_brf_secrKLO
Uw kenmerk:

Behandeld door: [REDACTED]
Telefoon: [REDACTED]
E-mail: Info@kabelenleidingoverleg.nl

Betreft: Ontwikkelingen vanuit KLO volgend op rapport 'Gevaren van gasleidingen bij graven'

Geachte heer Dierikx,

Op 3 juni 2015 publiceerde de Onderzoeksraad voor Veiligheid het rapport over de gasexplosie in het flatgebouw De Beukenhorst in Diemen op 4 september 2014. Bij de explosie kwamen twee mensen om het leven en raakten vijftien mensen gewond. De explosie deed zich voor nadat door graafwerkzaamheden een gasleiding werd beschadigd en daardoor gas de liftschaft van de flat kon instromen.

Bevindingen van de Onderzoeksraad

De gasexplosie in Diemen maakt ernstig duidelijk tot welke gevaarlijke en noodlottige gevolgen graafschades aan kabels en leidingen kunnen leiden. Op basis van haar bevindingen stelt de Onderzoeksraad dat het huidige stelsel van wet-, norm- en regelgeving op een aantal punten moet worden verbeterd om graafwerkzaamheden veilig uit te kunnen voeren en graafschade te voorkomen. De Onderzoeksraad noemt drie concrete verbeterpunten: de informatie-uitwisseling van ondergrondse leidingen, het toepassen van de richtlijn 'Zorgvuldig graafproces' en het optreden door betrokkenen bij graafschade aan gasleidingen.

Omdat deze verbeterpunten in een directe relatie staan met het doel en de activiteiten van het Kabel en Leiding Overleg (KLO), willen wij u hierbij graag informeren welke acties vanuit het KLO zijn ondernomen na het verschijnen van het rapport over de gasexplosie in Diemen.

Doel Kabel- en Leiding Overleg

De graafsector kent sinds 2008 de Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION). Doel van de WION is het voorkomen van graafschade aan kabels en leidingen bij grond- en of graafwerkzaamheden. Daarmee borgt de overheid de publieke belangen, zoals veiligheid voor burgers, omgeving en milieu en het voorkomen van leveringsonderbreking. Om dit doel te bereiken is samenwerking in de keten noodzakelijk. Sinds haar oprichting in 2006, geeft het Kabel- en Leidingoverleg (KLO) als vrijwillig ketenplatform gestalte aan deze ketensamenwerking. In het KLO wordt door de belangrijkste koepelorganisaties van netbeheerders, grondroerders en de beheerders ondergrond samengewerkt met het ministerie van Economische Zaken, het Agentschap Telecom en het Kadaster aan het voorkomen van graafschade.

Het KLO is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de WION en heeft het in de wet vastgelegde begrip 'zorgvuldig graven' uitgewerkt in de richtlijn 'Zorgvuldig graafproces'. Het KLO richt zich op aanvullende acties die noodzakelijk zijn om de samenwerking in de graafketen te verbeteren en daarmee graafschade te voorkomen en het aantal schades in de komende jaren fors terug te dringen. Daartoe heeft het KLO een vijf speerpuntenprogramma opgesteld, waarlangs verschillende acties tot uitvoering komen:

1. Graafinformatie: doel is het verbeteren van de informatie-uitwisseling en samenwerking tussen ketenpartijen.
2. Zorgvuldig opdrachtgeverschap: doel is het zorgvuldig opdrachtgeven in de keten te verbeteren en daarmee de richtlijn 'Zorgvuldig graafproces' beter te borgen.
3. Gedragscode graafketen: doel is te bevorderen dat in de hele graafketen zorgvuldig wordt gewerkt ter voorkoming van graafschade.
4. Verantwoordelijkheid: doel is met doorbraakprojecten de knelpunten op te lossen die mensen belemmeren om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor het voorkomen van graafschade.
5. Benchmark voorkomen graafschade: doel is de prestaties van alle ketenpartijen en hun rol in de graafketen meetbaar maken.

Nadere informatie over deze speerpunten staat vermeld op de KLO website (www.klo.nu).

KLO koepeloverleg en coördinatie van acties

Naar aanleiding van de publicatie van het onderzoeksrapport is het onderwerp "Gasexplosie Diemen" het afgelopen jaar meerdere keren opgenomen in de agenda van het KLO. Daarnaast is op 9 juli 2015 en op 6 oktober 2015 door KLO initiatief genomen tot extra overleg met de aangesloten koepelorganisaties. Het KLO heeft daarmee aangestuurd dat de conclusies en aanbevelingen van de Onderzoeksraad binnen KLO zijn geborgd en daaropvolgende acties vanuit het KLO en vanuit de koepelorganisaties zijn afgestemd met het KLO speerpuntenprogramma om elkaar maximaal te kunnen versterken.

Borging verbeterpunten Onderzoeksraad

Het KLO heeft de drie verbeterpunten die door de Onderzoeksraad zijn genoemd geborgd in het KLO speerpuntenprogramma.

Graafinformatie: verbetering informatie-uitwisseling van ondergrondse leidingen

De leden van het KLO zijn actief betrokken bij het programma KLIC-WIN. Dit programma moderniseert de uitwisseling van kabel- en leidinginformatie volgens de WION op basis van gevectoriseerde gegevensuitwisseling van onder andere ook de huisaansluiting gegevens. Een vectorbestand geeft de netbeheerders mogelijkheden extra detailinformatie toe te voegen aan kabel- en leidinginformatie. Grondroerders krijgen daarmee meer en betere informatie, waardoor de kans op schade kleiner wordt en de veiligheid bij werkzaamheden wordt vergroot. Bij de evaluatie van de WION in 2012 heeft het KLO bij de wetgever aangestuurd om zowel de huisaansluiting gegevens en de uitwisseling van netinformatie in vectorformaat onder het toepassingsbereik van de WION te brengen. Vanuit het speerpunt Graafinformatie stimuleert en ondersteunt het KLO initiatieven vanuit zowel de koepelleden als de markt om de uitwisseling van netinformatie te verbeteren, te analyseren en te combineren met andere locatie gebonden informatie. Bijvoorbeeld via mobiele *devices* en *apps* die bij graafwerkzaamheden kunnen worden ingezet. Daarnaast is het KLO een doorbraakproject gestart om tot slimme oplossingen te komen als het gaat over de afwijkende ligging van kabels en leidingen.

Zorgvuldig opdrachtgeven/Gedragscode:

Verbetering en toepassen van de richtlijn 'Zorgvuldig graafproces' en het optreden bij graafschade

Naar aanleiding van de WION evaluatie en de publicatie van het rapport over de gasexplosie wordt in opdracht van KLO vanuit CROW met de graafketen hard gewerkt aan de herziening van de richtlijn 'Zorgvuldig graafproces'. In de WION zijn de verplichtingen en verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen vastgelegd, waarbij de richtlijn een brug slaat tussen de WION als kaderwet en de daadwerkelijke praktijkuitwerking van de informatieplicht van netbeheerders en de zorgvuldigheidsplicht van de grondroerder en diens opdrachtgever. De nieuwe richtlijn moet expliciet maken welke rollen en verantwoordelijkheden alle ketenpartijen daarin dragen. Door middel van een gedragscode wil KLO bevorderen dat alle partijen in de graafketen weten welk gedrag noodzakelijk is om tot een veilige graafcultuur te komen en graafschade te voorkomen. Dit moet ertoe leiden dat alle benodigde voorzorgsmaatregelen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd en niet blijven 'hangen' in onduidelijke afspraken of commerciële afwegingen, ten koste van de veiligheid en het doen ontstaan van fysieke of materiele schade. De KLO gedragscode wordt geïntegreerd in de nieuwe richtlijn. Naar verwachting zal in de nazomer van 2016 een landelijke consultatieronde volgen en zal de nieuwe richtlijn in het najaar worden gelanceerd.

KLO Congres 2 november: landelijke aandacht nieuwe richtlijn, KLIC-WIN en WION

De voornoemde ontwikkeling en veranderingen die vanuit de graafketen zijn geïnitieerd, hebben allemaal tot doel graafschades in Nederland nog beter te voorkomen en te zorgen dat de veiligheid van werknemers, derden en omgeving bij graafwerkzaamheden maximaal geborgd zijn. Het KLO wil zorgen dat zoveel mogelijk partijen in de graafketen, waaronder ook de incidenteel betrokken partijen, het gemeenschappelijke doel scherp voor ogen krijgen en hieraan gaan bijdragen. Om dit te bereiken zal het KLO op 2 november 2016 het KLO Nationaal Kabel- en Leidingcongres 2016 organiseren en daarmee een groot platform creëren om alle ketenpartijen volledig op de hoogte te brengen van alle ontwikkelingen en veranderingen. Sprekers vanuit het ministerie van Economische Zaken, het CROW, Kadaster en het KLO zullen dan ingaan op de WION, de nieuwe richtlijn en KLIC-WIN. Daarbij zal de nieuwe richtlijn officieel worden overhandigd aan de graafketen.

Tot slot is het aantal graafschades in Nederland aan het dalen. De daling is in 2014 9% en bijna 6% in 2015. Dit terwijl het steeds drukker wordt in de ondergrond en er meer graafmeldingen worden gedaan. De keten kan dus voorzichtig optimistisch zijn over deze ontwikkeling. Maar om te slagen in het streven het aantal graafschades sneller en vooral veilig te laten dalen, moeten alle partijen uit de graafketen de komende jaren kansen benutten door het nemen van eigen verantwoordelijkheid, door het intensiveren van onderlinge samenwerking en daarbij te zoeken naar innovatieve verbeteringen.

Ik vertrouw u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben over de acties die vanuit het KLO zijn ondernomen na het verschijnen van het rapport over de gasexplosie in Diemen. Een afschrift van deze brief is verzonden aan de heer Joustra van de Onderzoeksraad voor Veiligheid.

Met vriendelijke groet,
Namens het Kabel en Leiding Overleg

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'JP', written over a faint, illegible stamp or background.

Jan Peters
Voorzitter KLO